

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„Полицијски гласник“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за полицијског писара треће класе среза млавског Животу Ј. Милошевића, деловођу општине милатовачке и бившег полицијског практиканта.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 27. октобра 1906. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је, да се:

Тома Мутап, полицијски писар прве класе среза млавског на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у пензију, која му по годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 27. октобра 1906. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 34. закона о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење Државног Савета од 17. октобра 1906. године Бр. 6864, донето на основу тачке 9. члана 144. Устава земалског, које гласи:

да се Сима Игумановић, учитељ из Јовца, родом из села Старца у Турској, и поданик исте државе, прими у српско поданство изузетно од § 44. грађанског закона, заједно са својом женом Љубицом и малолетним сином Војиславом.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 27. октобра 1906. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, одобрено је решење Државног

Савета, од 17. октобра тек. год. Бр. 6863, које гласи:

„Одобрава се Министру унутрашњих дела, да на оправку зграде у којој је смештена лозничка окружна болница по ревидисаном предрачуноу и одобреној лиценцији може утрошити суму од 1379 динара и овај издатак показати у расходу на терет партије бр. 168. санит. буџета ове 1906. године предвиђене на оправку и деправке санитетских зграда.“

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 27. октобра 1906. г. у Београду.

РАЗГРУПИСАВАЊЕ ОПШТИНА

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., одобрена су решења Народне Скупштине, сазване у први редован сазив за 1. октобар 1906. год., која гласе:

„Да се село Трудељ, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од своје садање општине драгољске, у срезу качерском, округа рудничког, и да за себе образује нову општину под називом: општина трудељска, — у истом срезу и округу.“

Да се село Дреновац, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од своје садање општине драгобраћке, у срезу гружанском, округа крагујевачког, и споји са општином драчком — у истом срезу и округу.“

Да се село Лазац, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од своје садање општине лазачке, коју општину сада састављају села: Лазац, Качулица, Петница и Премаћа, у срезу тринавском, округа чабанског, па село Лазац образује за себе нову општину под називом општина лазичка, а села: Качулица, Петница и Премаћа, остану и даље у саставу једне општине под називом: општина качуличка, — у истом срезу и округу.“

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 26. октобра 1906. г. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ПИЈАНАЧКА ЉУБОМОРА.

(СВРШЕТАК)

Тако или слично стање болесниково остаје махом стационарно, и ретки су случајеви, да се у току година мало на боље окрене. По гдекада, истина, изгледа, да се љубоморан пијанац у заводу нешто поправио, или да је баш и сасвим к себи дошао, али се у тим случајевима може десити, да се тиче врло преспредна болесника, који се намерно претвара и своју болест силом крије. Дисимулира — само да га породица или власт из болнице пусти, како би могао слободније своју ствар заступати. Ако се баш добром болничком негом и строгом апстиненцијом донекле и успе, нов поврат у стару страст може и опет изазвати све оне појаве, које су и раније доминирале. Па и у случају да не буде поврата, бољитак је, у главном, само релативан. Обично се успе само толико, да се болесник некако с тим стањем ствари „тек помирн“: управо да се нађе један згодан начин, на који обе стране пристају, да заједнички живе. Али ни у том случају не напушта такви болесници своју првобитну мисао о невери своје жене, него је само силом сузбија — исто онако, као што се то дешава и у другим облицима кверуланције.

Карактеристично је за ову врсту пијаначке љубоморе најпосле још и то, што се она не јавља само код најтежих облика хроничног алкохолизма — као оне раније — него и код лакших и почетних врста те болести. С тога су неки (нарочито француски) психијатри мишљења, да она управо пореклом својим није од алкохолизма, него да се јавља само код оних особа, које су и иначе наклоњене којој другој врсти душевне поремећености. Алкохолизам даје тим врстама само специфичну боју — тиме, што изазива варљиве мисли у облику пијаначке љубоморе

На то се може помишљати већ и с тога, што се та врста пијаначке љубоморе не јавља готово искључиво код мушкараца — као оне прве — него често баш и код женскиња — нарочито у климактеријуму, т. ј. у добу, кад временне жене губе своје месечно прање.

IV.

Према овоме, што смо до сада сазнали, могло би се претпоставити, да спорове, који се односе на пијаначку љубомору и њене последице, није тешко ни судски ни судско-медицински испитати и решити. Као што смо видели, пијаначка љубомора у опште, а баш и сваки њен облик посебнице, имају толико јасних обележја и тако карактеристичних знакова, да би се по њима могло одредити, тиче ли се у извесним приликама доиста баш пијаначке љубоморе — дакле љубоморе на основу алкохолног душевног растројства — или је у питању љубомора здравог, душевно интактног човека. То разликовање је у судским случајевима веома важно — шта више пресудно — јер од њега зависи одговор на питање, у колико је учинилац таквог кривичног дела за њега одговоран управо: у колико је урачуњљив.

На жалост у судској пракси нису увек сви ти знаци тако на окупу, да их можемо употребити, нити су све прилике тако јасне, да их је ласно разазнати и разликовати, те по њима и спор решити. На против: — има случајева, где се јављају у тако неразговорним облицима и тако замршеним компликацијама, да их је врло тешко проценити и по њима до чистине и одређених закључака доћи. С тога су спорови те врсте врло често најтежи предмети судског ислеђења, а нарочито судско-медицинског вештачења. У таким приликама греше по гдекада и сами лекари, а још више правници, и превиде болесно стање спорне особе, — а погрешке те врсте могу бити веома замашне, па баш и судбовне. Где се на болесницима те врсте за времена не констатује права природа њихове болести, да се према њој изведу и потребне мере — т. ј. да се такве особе издвоје из њихове породице и оних прилика, у којима им је болест зачела — ту може доћи до озбиљних последица, па баш и до праве катастрофе. С тога би ваљало, да и правници и лекари приступију ислеђењу и процени таквих судских спорова с највећом пажњом, обазривошћу и озбиљношћу.

Тешкоће, на које при испитивању и решавању таквих судских спорова наилазимо, могу бити разног порекла и разне природе. Пре свега не сме никада ни испитник ни судско-медицински вештак с ума сметати, да љубомора може имати свог стварног основа — дакле и свог потпуног оправдања — баш и у оним случајевима, где „нико не зна за жену рђаве речи рећи;“ где је „свима околностима“ привидно утврђено, да је „поштење њено ван сваке сумње,“ да су дакле све оптужбе и сви докази љубоморног мужа тек само фикције његовог болесног мозга. „Није све злато што сија,“ а баш у спорима ове врсте позитиван доказ о потпуној исправности жениној у браку ма-

хом је тако тежак, да се ретко кад може и добавити. Гдекада су жене у прикривању свога греха тако веште, а zgodним изговорима и тумачењима тако богате, да пред „целим светом“ стоје као „узори брачне верности,“ и ако то нису, и да их провиди само онај, кога се то тиче. То су, истина, врло ретки случајеви (јер обично „муж све најкасније сазна“), али се ипак и с њима мора рачунати. Нарочито се на то мора помишљати баш у оним породицама, где већ сама страст мужа пијанца изазива жену на такве кораке, и где су већ тога ради и саме прилике за издајство тако zgodне.

Али и у оним случајевима, у којима је доказ о брачној верности и исправности осумњичене жене тако утврђен, да је ван сваке сумње, а љубомора ипак за то постоји, не мора то бити љубомора патолошке или болесне природе, него се може тичати особе, која је, истина, пијаница, али је ипак за то душевно сасвим нормална, те се с тога о њеној урачуњљивости за кривична дела, учињена у трезвеном стању, сасвим друкче суди. Ваља увек на ум имати, да и обичан, душевно здрав и интактан човек може сасвим неосновано и без икаква стварна повода у потпуност своје жене посумњати, па због те сумње и њу и друге особе узнемиравати и нападати. Шта више, може се рећи, да ти случајеви нису баш ни сасвим ретки, и она немачка дефиниција: „Die Eifersucht ist eine Leidenschaft, die mit Eifer sucht, was Leiden schafft.“ (Љубомора је страст, која страсно тражи што невољу гради) има донекле доиста свога оправдања.

С друге стране јавља се при ислеђењу и процени судских спорова те врсте велика тешкоћа и у томе, што се ни у оним случајевима, у којима се објективно докаже, да је мужевљева сумња у потпуност верности жениној сасвим основана, не може с позитивношћу тврдити, да љубомора није ипак патолошке (болесне) природе и у генетичкој вези са варљивим идејама потаторовим, него да је сасвим обичне врсте душевно интактног човека, па да је ваља у кривичним спорима другом мером мерити. То се не сме чинити нарочито с тога, што — као што смо већ раније наговорили — има по гдекада и таквих мушкараца (нарочито из нижих стајења и међу пијанцима), који годинама знају да их жена с другима вара, па су ипак према томе односу сасвим равнодушни, и тек онда постану љубоморни, кад се код њих јаве карактеристичне последице алкохолизма у душевној сфери (са халуцинацијама, самообманама, варљивим идејама и другим знацима), с којима управо љубомора и стоји у вези. У таким приликама варљиве идеје потатора не престају бити оно што у ствари јесу — болесна појава душе — и ако се у ствари односе на утврђени факат. Баш те варљиве идеје и јесу узрок свима еманацијама љубоморе и њиховим последицама, а не сам факат неверства. С тога ће се пред судом тако и проценити.

Велика тешкоћа при ислеђењу и процени таквих спорова јавља се и у томе, што је доказано, да љубав доиста „нема очију“,

и да полна страст не зна за никакве међе. С тога се баш у полним односима дешавају најчуднији појави — ствари, које су иначе невероватне и апсурдне. Према томе ни сумња љубоморна мужа на такве недовољене односе своје жене, какви се обично не би могли ни претпостављати — и. пр. браколомство с рођеним оцем или сином, са свекром или девером, полна љубав старе жене са младим; младе жене са старцем; лепе жене с наказом; болесне и наказне жене и т. д. — не мора увек бити фикција његовог болесног мозга, него може бити баш стварна истина. Судска Медицина богата је примерима те врсте, и лекари су свикли, да такве појаве у потпуност живота човека не рачунају одмах у патолошке, ако за то немају и других поузданих знакова душевног растројства. С тога ни у оваквим приликама сама та околност, што је љубавна веза сасвим неспиродна, не би нам ни из далека давала права, да само на основу тих података одмах помишљамо на патолошку пијаначку љубомору.

Најпосле ваља и то споменути, да у спорима те врсте и правнику и лекару велике тешкоће задају и искази љубоморног пијанца о признању саме жене или њених саучесника у греху. Често су ти искази до најмањих детаља тако марљиво израђени и тако смишљено сређени, да је врло тешко пресудити, у колико су доиста на истини основани, а у колико су фикција болесне душе потаторове.

Али и поред свих тих тешкоћа ипак има пута и начина, да се у неким спорима такве врсте доста брзо и лако дође до тачног решења овог или оног питања. Нарочито се томе можемо надати, ако се сумњива особа подвргне подужем, стручном лекарском посматрању у нарочитом заводу. У том случају олакшаће нам решење спорног питања и успеси самога лечења од алкохолизма. Ево неколико случајева, кад решење питања о патолошкој природи љубоморе код пијанца не задаје баш великих тешкоћа.

Већ је поуздан знак, да се тиче баш пијаначке љубоморе — и то пијаначке љубоморе прве врсте — ако пијанац учини кривично дело у стању алкохолног раздражења, а под непосредним утицајем својих халуцинаторних и илузорних опажања и својих варљивих представа или идеја. У том случају ће његово сећање бити нејасно и непотпуно, а искази његови о појединим опажањима и њиховим појединостима при поновљеним испитима несагласни и противуречни. Махом ће врло мало бити у њима стварних података, а много грубих самообмана и апсурдних тврђења.

Као јак доказ, да се у сумњивим случајевима тиче баш патолошке, пијаначке љубоморе а не обичне, истиче се и та околност, што се љубоморан пијанац прве врсте често коригира: т. ј. своје заблуде донекле признаје и њих ради се „каје“, чим се из њега изгуби дејство акутног тровања алкохолом — да и опет у њих падне, чим се понова опије. Исто је тако поуздан знак, да се код ноторног пијанца доиста тичало само болесне пијаначке љубоморе а не физиолошке, ако се она са-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

свим изгуби, чим тај пијанац остави пиће и постане потпун апстинент.

Другу врсту пијаначке љубоморе ласно је констатовати у оним случајевима, где се лажне идеје и самообмане потатора развију и разгранају у читав склопљен систем доказног материјала његовог. По себи се разуме, да ће се то моћи констатовати тек онда, кад болесник изађе из своје оичне резерве, те стане и сам причати обнеделима своје жене и њених љубазника: о његовим опажањима; о његовим поузданим доказима, које ће против њих изнети и т. д. Штета само, што се по гдекада тај стадијум његове болести јавља тек много касније, а све дотле је болесник према свима »затворен« и неповерљив, па за то и »повучен« или »ћутљив.« У тога се често морамо послужити и вештачким средствима, да му »језик одрешимо,« како ћемо га по његовим сопственим исказима, »опажањима,« и »доказима« познати, и стање његове душе проценити. У том циљу конфронтира се болесник са женом или са његовим супарницима, даје му се алкохол, да се њиме раздражи и т. д.

И то је карактеристично за љубомору пијаница, да су им *везе између »опажања« и закључака махом тако усилјене и вештачки изведене*, да их обичан, здрав разум не би тако склапао. И ако су где када баш такве природе, да издају непоућен интелекат, па често и велико оштроумље, ипак се неочекивано ма у чему издаду — управо тако рећи, претуре — те на један мах истакну ма какву несугласицу, несмисао и апсурдитет. И баш у том прекрету тих веза и релација је један од најачих знакова, по коме ми мжемо пресудити, тиче ли се у неком случају патолошке, пијаначке љубоморе или не.

Доста поузданих знакова за ту врсту љубоморе можемо наћи и у *понашању пијаница при посетама његове жене* — ако је у заводу или у притвору, или ако су иначе како одељени. С тога су баш те посете за судско-медицинског вештака веома занимљиве и важне, и њима се ваља издашно користити. О томе је већ раније било речи, па с тога се сада па то само упућује.

Са великом вероватношћу можемо закључити, да се тиче патолошке, пијаначке љубоморе и у оним случајевима, где је сумњива особа тврдо уверена у доказну снагу и тако незнатног и непоузданог доказног материјала, да га нормални људи не би у доказе ни убрајали. Што је и, пр. нама у таквим споровима врло незнатна споредност; сасвим безначајна ситница или тек само проста индиција: то је за љубоморна пијанца већ поуздан и потпун доказ. Њега се чврето и упорно држи, и у њега сву наду полаже. Тај знак хоће по гдекада да изда патолошку, пијаначку љубомору баш и у оним приликама, у којима се љубоморан пијанац намерно труди, да своју болест прикрије — где, дакле, дисимулира.

Д-р М. Јовановић-Батут

О КРИВОКЛЕТСТВУ

и осталим кривичним делима ове врсте.

(с обзиром на прописе Гл. XXVII. Казн. Зак. Краљ. Србије од 29. марта 1860. год. §§ 266 до 276 закљ., и на прописе IX. Одељка Казн. Зак. за царство Немачко од 15. маја 1871. године §§ 153 до 163 закључно).

пише М. С. Ђуричић, члан касационог суда

(НАСТАВАК)

2). Кад парничари, сведоци и вештаци, који су се један пут зактели, у истом својству, позивајући се на већ положену у истом предмету, своје уверење даду.²⁴⁾ (в. § 169. т. 2. нашег казн. зак. и § 155. т. 2. немач. казн. зак.

Јасно је, али ипак утврђујемо, да овде употребљена реч, »у истом својству« значи то: да сведок даје уверење по ствари, по којој је раније као сведок заклет, вештак као вештак, а парничар као парничар.

Наступа питање код исказа по кривичним предметима, кад ће се сматрати да је »исти предмет«? Ми сматрамо да ће то бити увек кад се исказ даје по оптужењу, које је предмет једне исте истраге и суђења, дакле кад стоји процесуална веза између заклетве и доцнијег уверења. Постојање и саме материјалне везе не сматрамо за потребно.²⁵⁾

Овако би се имало узети и према пропису § 205. крив. суд. пост. где се не чини никаква разлика у томе, ако је сведок раније заклет по једном делу, па се накнадно испитује по каквом другом делу истог крив. процеса. У колико нам је познато, наша судска пракса у свему је сагласна са оваквим гледиштем.

Ако је и ранији исказ, на који је заклетва положена, био лажан, а тако и овај други, где се сведок позвао на ону већ раније лажно положену заклетву, то би стојало продужење. (§ 70. казн. зак.)

3) Кад званичник или чиновник, позивајући се на положену на своје знање заклетву, само торжачествено уверење учини.

²⁴⁾ Овако наш закон, а по немачком казн. зак. (§ 155. т. 2) овде спада и то: кад какав вештак, који је као такав једном за свагда заклет, да уверење с позивањем на ову положену заклетву.

И ако овакога прописа у нашем казн. зак. нема, ипак у пракси судској примају се искази вештака, који су једном за свагда зактели само с позивањем на ову заклетву. (Ово смо нарочито приметили кад су вештаци чиновници и, пр. лекари или учитељи цртања и т. д.) Ово се вероватно тако ради с обзиром на пропис § 56. крив. суд. пост., пошто су код нас извесни вештаци обично у исто време и чиновници, који су као такви зактели, иначе ми не знамо да има законског ослонаца за овакву праксу код нас. Према нашем закону, ми сматрамо овакву праксу за погрешну. Нарочито сматрамо, да оваква изјава вештака, који се нису у истом предмету зактели, како се то одредбом § 269. т. 2. тражи, не може се уравнивати заклетви и према томе да ту оскудева овај битни елемент за дело кривоклетства.

Противно овоме г. Ценић код § 269, т. 2. узима као и наша судска пракса, али не каже зашто је то тако.

²⁵⁾ Тако Биндинг с 121, Олсхаузен код § 155. н. 4; противно Хелшнер II 917, који тражи и материјалних веза, а и немачка судска пракса.

Ово може бити само онда кад је то законом допуштено, а на сваки начин могло би се допустити само за она збиња, о којима је дотични службеник према природи свога звања позван да води рачуна, а нарочито кад су се она догодила у времену и месту вршења његове службе. Узимамо овај пример: жандарм је био на стражи и тада је видео, када је извесно лице ту учинило какву противзакону радњу.²⁶⁾

Проширивање употребе овога уверења, не би било за препоруку, јер је службена заклетва великога обима. Међу тим ни иначе нема разлога да се извесан сведок по правилу не заклиње само за то, што је он случајно какав званичник или чиновник.

У опште за модалитете овде изложене (предвиђене у § 269. с.к.з. и § 155. н.к.з.) правило је да ће се они, као изузетак, моћи употребити само онда, када је то допуштено процесуалним законима. Употреба ових уверења, с позивањем на раније положену заклетву, важи само за исказе, предвиђене у прописима §§ 266. и 267. казн. зак. (или §§ 153. и 154. нем. казн. зак.) и само у томе случају она би могла бити објект кривоклетства.

Сва ова уверења морају се дати лично, а и овде је све једно у кривично-правном погледу, да ли су противно дотичноме пропису ова уверења дата писмено место усмено или обратно.²⁷⁾

II. Исказ учињен пред влашћу.

У битне елементе деликта спада на сваки начин и исказ учињен пред влашћу, али не и сваки такав исказ, већ само извесна врста исказа.

Ти су искази означени у казненом законнику и то §§ 266. и 267. с.к.з. и § 153 и 154. нем. казн. зак.

Ту спадају:

а) Искази парничара у цивилноме процесу, пред судом, које могу бити предмет понуђене или враћене заклетве. (в. §§ 281, 282, 283, и 284 грађ. суд. пост.)

б) Искази парничара пред судом у цивилноме процесу, који могу бити објект заклетве, наложене од суда.

Ови искази могу бити само такви, услед којих се дотичноме парничару налаже, односно досуђује, која од заклетви, предвиђених у процесуалном праву, као допуњујућа, вредност опредељујућа и откривајућа заклетва (§§ 291, 292, 294 и 296. грађ. суд. поступка).

в) Искази сведока и вештака, било то у цивилном или у кривичном процесу и у опште искази лица у кривичном поступку, која имају дужност да истину покажу и на исказ се зајакну (в. §§ 55, 56, 89 и 112 крив. суд. пост. и §§ 208, 234, 246 и 259 грађ. суд. пост.).

Ова лица у кривичном поступању могу бити, сем сведока и вештака, још и приватни тужиоци, који се у извесном погледу уподобљавају сведоцима²⁸⁾ (§§ 116,

²⁶⁾ Ценић код § 269.

²⁷⁾ Олсхаузен код § 155. н. 1.

²⁸⁾ Овде нам згодно долази да учинимо једно упоређење између §§ 153 и 154 нем. казн. зак. и §§ 266 и 267 нашег казн. законика.

121. т. 5. и 230. т. 1. и 2. крив. суд. пост.) а у оба поступања тумачи, који се уподобљавају вештацима.²⁹⁾ (§ 163. грађ. суд. поступка и 105 крив. суд. пост.).

Искази утврђени заклетвом, као резултатом каквога поравнења — тако зв. компромисна заклетва — паравно не детерираном ни реферираном, или каквом ванпроцесном деобном заклетвом, (Schieds-eid) не могу бити елемент кажњивог дела.³⁰⁾

III. Надлежна власт.

а) Власт, која изузима заклетву мора бити у опште надлежна за рад по дотичноме поступку и за примање заклетви такве врсте, па ма и не била надлежна у конкретном случају. Другим речима: потребна је апстрактна а не и конкретна надлежност власти.³¹⁾ Ако оваква надлежност не стоји, то и нема заклетве у кривично правном погледу.

Дајемо ове примере:

Једна среска власт предузме истрагу каквог деликта, за који је посао она у опште по закону надлежна. Како је утврђено да стоји или да ће наступити, наспрам сведока А. узроци из § 111. крив. суд. пост., то она овога сведока и закуне на исказ. Доцније се покаже да та среска власт није била надлежна за истрагу тога деликта и. пр. за то, што је друга истражна власт по § 36. крив. суд. пост. пре ње већ истрагу била отпочела, а дело се на њиховој међи догодило. Ако је заклетва овако испитаног и заклетога сведока А. — лажна, — стојаће дело кривичности.

Обратан пример:

Једна управна власт изузме од парничара Б. какву заклетву од оних, које су предвиђене у цивилно-процесуалном праву. Ова власт, по своме устројству, у опште је ненадлежна за изузимање таквих заклетва и онда заклетва није изузета од надлежне власти. Тада неће бити ни деликта, јер нема једног од битних елемената за постојање његово. (Види за овај други пример и Хелшнер II 912. под 4).

(наставиће се)

По § 153. нем. каз. зак. казни се, ко са знањем положи лажну заклетву, понуђену или враћену или наложеноу. Ту се ништа не говори о томе, да ли је ова заклетва наложена у цивилном или кривичном поступању или ван ових или од суда или од друге које власти. Према овоме ова одредба нем. каз. зак. односи се на све исказе под заклетвом, наложеном учиниоцу од које било за то компетентне власти, а не само од суда, но сем исказа сведока и вештака који долазе под § 154. ист. зак.

Друкчије је код нас:

Тако § 166. срп. каз. зак. прописана је казна само за исказе парничара, учињене по грађ. парницама, који су потврђени заклетвом: понуђеном или враћеном или од суда наложеном, а сем тога још и за исказе сведока или вештака такође по грађан. парницама, потврђене заклетвом. А по § 267 с.к.з. казни се сваки онај, који се у казним предметима криво закуне, а такво лице може бити: сведок, вештак, приватни тужилац и тумач.

Да по нем. каз. зак. заклетва може бити наложена и од власти, како је то напред изложено, постоје и одлуке нем. касац. суда, а тако и Биндинг стр. 118. и Олхаузен код § 153. п. г.

²⁹⁾ в. Олхаузен код § 154. п. 1.

³⁰⁾ види Х. Мајер с. 726, Олхаузен § 153. п. 10, Биндинг 117. Лист Л. И. стр. 110; противно Хелшнер II с. 912.

³¹⁾ Тако Биндинг с. 119. Олхаузен код § 153. п. 11. и код § 154. п. 2, Лист с. 708. и 709, Хелшнер II 912; Меркел с. 406. и Ценић код § 266. каз. зак.

О одговорности државе и чиновника према трећим лицима за штету, коју чиновник учини у вршењу званичне дужности.

(НАСТАВАК)

б. Што се тиче оних послова државних, који су *приватно-правног* карактера, у теорији и законодавству усвојено је готово без изузетка начело: да држава и остале јавно-правне корпорације (окрузи, срезови, општине) одговарају за своје чиновнике по оним истим приватно-правним принципима, који важе за приватна правна лица.^{5а)} Држава, дакле, кад су у питању послови ове врсте, одговара за кривицу својих чиновника и дужна је накнадити штету, која је из намерног или немарљивог поступка чиновниковог настала. Кривица чиновникова у погледу ових послова сматра се за кривицу државну. Оштећена лица имају права да се ради накнаде штете директно обрате држави и од ње накнаду и судским путем траже? В. § 89. немач. грађ. зак. и Kommentar Staudinger В. I стр. 251. и 252.

в. Али друкчије стоји ствар кад су у питању *јавно-правне функције државне*. Угледни писци и многа законодавства противни су, да држава одговара за штету, које су чиновници коме нанели вршећи јавноправне функције државне. И немачки грађ. законик принципијелно стоји на становишту, да за штету, коју, чиновник нанесе вршећи државне послове јавног карактера, одговара сам чиновник а не држава.⁶⁾ Тако се у § 839. наређује: „Повреди ли чиновник намерно или услед небрижљивости званичну дужност, коју он према трећем има, онда он има овом да накнади из тога наступелу штету. Пада ли чиновнику на терет само небрижљивост, онда се од њега може накнада само онда потраживати, ако оштећени не може на други начин да дође до накнаде. Повреди ли чиновник при изрицању пресуде у неком спору своју званичну дужност, то је он онда за отуда наступелу штету само онда одговоран, ако се повреда дужности казни јавном казном, која се изриче путем казног судског поступања. Овај пропис нема примене на дужности про-

^{5а)} в. и чл. 720. пригорског имовин. зак.: „Држава што год се државне имовине тиче бива сама по себи самостални имаоци.“ Дакле лице (правно). А чл. 722. одређује јавно-правне и приватно-правне функције државне: „како пак држава у државно име прибавља себи имовину ради државних потреба и трошкова: наплаћујући од држављана јавне дохотке (дакле од земље, од животиње, парину и т. д.) узимајући плату за услуге, коју чине неки њени уреди (пошта, телеграф и т. д.), ко и како тим имућем рукује; коју личну службу чине држави држављани (као стражари, војници); како је уређена и награђена служба чиновничка и појединих струка (судаца, учитеља и т. д.); за све то а и за послове, у којима се држава јавља не као обични имаоци, него као држава, у различним струкама државног рада, а држављани не као прости имаоци, него као држављани или државне слуге; правила су у особеним законима и обичајима.“

⁶⁾ Од овога немачко царевинско законодавство чини изузетак у § 12. зак. о вођењу земљишних књига (Grundbuchordnung). По овом пропису држава одговара за штету, која је коме нанесена погрешком у вођењу ових књига услед намерног или немарљивог поступка надлежног чиновника. Овим је дакле признато за овај случај начело, да држава одговара за деликт чиновнички.

тивно одрицање или одуговлачење вршења власти. Дужност на накнаду не наступа, ако је оштећени намерно или услед небрижљивости пропустио уклонити штету употребом правног средства.⁷⁾ Међу тим у чл. 77. закона, којим се грађански законик уводи у живот, наређује се да поједине државе немачког савеза могу од овога правила одступити, и државу учинити одговорном, и од овога овлашћења учиниле су употребу извесне државе. При разматрању прописа, који се на ову одговорност односе, онајма ово: неке државе чине саму државу непосредно одговорном за штету, коју чиновник коме нанесе вршећи неку њему поверену јавно-правну функцију државну. Тако Баварска, Виртемберг, Баден и неке мање државе⁷⁾ Претпоставка је за одговорност државну у овим земљама да је чиновник злонамерно или услед небрижљивости повредио званичну дужност, коју је према трећем лицу имао, тако да он по пропису § 839. грађ. зак. он за штету одговарао. У Баварској и Виртембергу одговара држава чак и онда, кад чиновник не би лично одговарао стога, што је приликом извршења дела био у несвесном или таком душевном стању, када је слободна воља искључена (на пр. у епилептичном нападу или у пијаном, без своје кривице проузрокованом стању). По прописима, који у овим државама важе, држава принципијелно непосредно одговара за поступке свију оних лица, који према држави стоје у неком јавно-правном службеном односу, само ако им је у надлежност стављено вршење јавно-правних функција.⁸⁾ Према томе држава одговара, по гореизложеним начелима, за поступке својих чиновника у области целокупне администрације: војничке (на пр. ако услед непажње војне власти неко лице погине кад војници гађају у мету), полицијске (на пр. за штету при нередима, које полицијска власт није спречила), финансијске, просветне, судске (спорне и ванспорне: вођење баштинских књига и других регистара, за оверивање разних исправа, за судске извршитеље и томе слично.

У другу групу долазе државе, које себе чине одговорном у другом реду: ако се штета не могадне од чиновника, учиниоца дела, наплатити. Овде дакле држава одговара као јемац. Ту долазе од немачких држава Хесен, Саксен — Вајмар, Елзас — Лотрингија и др. Претпоставка је у овим државама да се утврди одговорност чиновника као што је горе за Баварску и друге државе изложено.

У трећу групу долазе оне немачке државе, које принципијелно не чине никако државу одговорном за штету, коју чинов-

⁷⁾ То исто важи и у Француској на основу art. 1384. грађ. зак. У Баварској постоји пропис чл. 60. закона о извођењу немачког грађан. законика за Баварску, који гласи: „Повреди ли који чиновник државе, општине или другог неког комуналног тела у вршењу поверене му јавне власти намерно или услед небрижљивости званичну дужност коју он према трећем лицу има, то онда према том трећем лицу наступа, на место одговорности чиновниково из § 83. грађ. зак., одговорност државе, општине или комуналног тела, у чијој се служби чиновник налази.“

⁸⁾ По утврђеном обичају у ову групу држава долази и краљевина Саксонска.

ник учини вршећи поверену му јавну власт. Ту дакле оштећеноме лицу не остаје ништа друго, већ да по § 839. немачког грађанског законика тражи накнаду штете од дотичног чиновника. Поред неколико мањих држава у ову групу долази и највећа немачка држава — Прусија. Само за чиновнике оних својих провинција, у којима је пре доношења немачког грађанског законика од 1896. године важио француски Code civil (рајнска област), пруска држава, сходно art. 1384. француског грађ. законика, одговара за штету, коју чиновник учини вршећи јавну власт. За остале провинције пруске државе одговара само дотични чиновник. Изузетак од овога правила учињен је само за јавне депозитне касе, јер за штету, коју чиновник ових касе учини, одговара сама држава непосредно.^{9) 10)}

4. Као што се из овога прегледа види, многе државе неће да приме на себе одговорност за ону штету, коју чиновник учини у вршењу поверене му јавне власти. Неке државе неће то да учине за то, што сматрају, да се с бићем државе, као највише власти, не слаже да се држави у приватно-правну одговорност према поданицима урачунава кривица њених органа у вршењу јавне власти. За то оне и остављају саме чиновнике да одговарају. Друге државе и писци сматрају да цело ово питање о одговорности државној по природи својој долази у државно а не у приватно право, чији задатак, према томе, и није да се њиме бави. Тако лајпцишки професор д-р Мајер, с обзиром на начело правичности, захтева директну одговорност државну, али налази да о томе имају право решавати саме административне власти, задржавајући за оштећеног право, да се жали врховном административном суду.¹¹⁾ Неки пак писци¹²⁾ противни су одговорности државној с тога, што држава као таква не може никако бити субјекат приватних права и обавеза, а фискус (држава у имовинско-правном погледу) сматра се у погледу на државне органе као треће лице, кога се одговорност за поступке државних органа ништа не тиче. Многе се пак државе устручавају да приме одговорност за поступке својих чиновника и због разлога финансијске природе. Постоји бојазан да се не натоваре велики терети државној каси, па према томе и самим пореским обвезницима.

(наставиће се)

Д-р Д. Аранђеловић.

ПОУКЕ И УПУТИ

Сви имаоци имања у атару селских општина равноправни су у погледу уживања селске утрине за испашу стоке.

Ђорђе К., трговац из Шапца, представио је начелству округа подринског, да му је кмет села Мајура на дан 18. маја 1904. године ухватио 24 комада свиња и 12 комада говеда на селској утрини и сву стоку отерао у обор, за шта му је наплатио 12 динара на име оборске таксе, па је молио начелство, да самовољи овога кмета стане на пут, те да стоку не сме више у обор затварати, као и да му наплаћених 12 динара оборине врати, пошто има права уживања селске утрине, о чему је за доказ поднео квити кмета села Мајура, коме је платио 15 динара за уживање утрине у 1904. години, и решење Државног Савета Бр. 1454/96 год.

По овој представи, начелство је прибавило извешће од суда општине шабачке, односно кмета села Мајура, из кога се види: да је по решењу Државног Савета Бр. 1454 од 1896. године молилац Ђорђе добио право да на земљишту зв. „Циганиште“, на коме право на попашу имају само сељани села Мајура, може напасати само своју за рад и теглење неопходно потребну стоку, која му ради на иману, које има у селу Мајуру, наравно пошто као и сви остали, чија стока на поменутом земљиште пасе, плати потребну суму, којом се плаћа пореза на поменуто земљиште, и у ком је циљу и наплаћено од њега оних 15 динара; затим да молилац Ђорђе поред своје за рад неопходно потребне стоке пушта на попашу у поменуто земљиште и сву другу своју стоку, па чак и свиње, а иде и тако далеко, да пушта и стоку својих наполичара. Пошто на ово нема права, то му ово није ни дозвољено, и зато је кмет села Мајура и наредио, те је стока — свиње молиоца Ђорђа дотерана у обор и оборска такса у име оштете за попашу наплаћена.

Начелство окружно, наставши да је ово питање давно расправљено одлуком суда општине шабачке од 12. априла 1890. године Бр. 3092., и решењем од 5. јула 1894. године Бр. 8106., које је прошло све инстанције, и као на закону основано одобрено чак и решењем Државног Савета од 3. маја 1896. год. Бр. 1454., и како се из самог решења суда општине шабачке Бр. 3092/890. м. види, да молилац Ђорђе има права напасати само ону стоку, која му је за пољску привреду неопходно потребна, а никако и ону, коју би ради трговине држао, — решењем својим од 23. октобра 1904. године Бр. 12500 известило је молиоца Ђорђа, да му се по овој ствари не може дати никакво задовољење.

Противу овог решења начелства, молилац Ђорђе изјавио је жалбу Министру унутрашњих дела, ну Министар ју је решењем од 9. децембра 1904. године Бр. 33937, на основу чл. 170. закона о општинама, одбацио као ненадлежној власти поднесу.

По изјављеној жалби на ово решење Министрово, Државни Савет одлуком сво-

јом од 7. марта 1906. године Бр. 2306. поништио је решење Министрово, јер је Министар доносио га прекорачио границе своје надлежности из ових разлога:

По чл. 170. закона о општинама од 5. јуна 1903. године и његовим изменама и допунама од 22. децембра исте године, жалба противу решења и одлука надзорне власти изјављивала је се Државном Савету, а по чл. 172. истог закона предавала оној власти, противу чије се одлуке изјављује.

Под владом овога закона, жалитељ је изјавио жалбу противу решења начелства округа подринског Бр. 12500/904., као надзорне власти, донесеног по жалби његовој противу решења суда општине шабачке. Жалбу ову предао је начелству 23. новембра 1904. год. Бр. 19516., као што је то прописивао наведени чл. 172. закона о општинама, и адресовао је на Министра унутрашњих дела, коме је начелство ову жалбу послало на поступак. Но како Министар није био надлежан за разматрање овог предмета према наведеном чл. 170. поменутог закона, то као ненадлежан, и ако је жалба погрешно на њега адресована, није имао ослонаца у закону да по њој доноси своју одлуку и одбацује је као ненадлежној власти поднесу. већ ју је требао вратити начелству да је пошаље Државном Савету као ненадлежном за разматрање и решавање.

Усвајајући примедбе Државног Савета, Министар је наредио начелству округа подринског, да сва односна акта са ожалбеним решењем и жалбом жалиоца Ђорђа пошаље Државном Савету, што је начелство и учинило.

Државни Савет расмотрио је како жалбу и решење начелства Бр. 12500/904., тако и акте овог предмета, па је нашао, да ожалбено решење не одговара закону са ових разлога:

Као што се види из акта овога предмета, село Мајур постоји на атару шабачке општине, и улази у њен састав. Њему је општина шабачка одвојила до 250 дана своје утрине за испашу стоке.

Жалилац Ђорђе има своје земље у томе атару. Њему је село Мајур забрањивало да пасе стоку коју има на томе имању, али суд општине шабачке решењем од 12. априла 1890. године Бр. 3092., на основу раније одборске одлуке од 1. јула 1888. године Бр. 142 одлучио је: да жалитељ Ђорђе може пуштати и напасати стоку, коју има на своме имању у Мајуру, и која му је за пољску привреду неопходно потребна, а не и ону, коју би за трговину држао.

Доцније, на протест сељана села Мајура, а с позивом на раније одлуке, и на претпис Министра народне привреде од 6. септембра 1889. године Бр. 1414. исти суд је решењем од 13. априла 1894. год. одлучио: да су сви имаоци имања у атару села Мајура равноправни, па је Мајурце одбио од тражења, да се жалитељу Ђорђу забрани да стоку пушта на пашу.

Напоследку, на жалбу жалиоца Ђорђа, да га Мајурци опет у уживању попаше узнемирују, суд је 5. јуна 1894. године Бр. 8406. донео решење: да га сељани

⁹⁾ в. Gierke у навед. делу стр. 127. Dernburg I. стр. 207. издање од 1906. год.

¹⁰⁾ У Аустрији није ово питање о одговорности државној једноставно регулисано. Принципијелно пак узима се да држава не одговара. Међу тим има специјалних прописа у појединим законима, по којима држава одговара. Тако по зак. од 12. јула 1873. год. одговара држава за штету из повреде званичне дужности од стране судија као јемац. Аустријски писци пак траже да држава непосредно одговара. В. All. öster. gerichtszeitung бр. 39. од ове год. стр. 294.

¹¹⁾ в. О. Mayer, Die Entschädigungspflicht des Staates стр. 25.

¹²⁾ В. v. Rönne, Das Staatsrecht der preussischen Monarchie, В. III. стр. 583.

села Мајура не могу узнемиравати у живању пошаше за своју стоку, што се зове домаздук, кад он пристаје да сноси све дажбине које на његово имање долазе. То је решење одобрило начелство окр. подринског, решењем од 2. марта 1895. године Бр. 950.; решење овог одобрио је Министар унутрашњих дела решењем од 13. марта исте године Бр. 4939. и Државни Савет решењем од 30. маја 1896. год. Бр. 1454.

После ових одлука, као што се види из ожалбеног решења начелство округа подринског од 25. октобра 1904. године Бр. 2500., начелство је одобрило као правилан поступак кмета села Мајура, који је 18. маја исте године ухватио на пошашу 24 комада жалитељевих свиња, отерао их у обор, и наплатио 12 динара оборине.

Разлог је начелства на овакву одлуку, што је жалитељ добио право да напаса своју стоку, која му је за пољску привреду неопходно потребна, те по томе налази, да се у такву стоку рачуна само теглећа стока за рад, а не и за свиње.

Државни Савет је нашао, да је овако тумачење начелства неисправно са ових разлога:

1. Жалитељ Ђорђе не може напасати само стоку, коју за трговину набавља, а може сву стоку са свога имања у Мајуру, која му је потребна за пољску привреду. А за пољску привреду потребна је не само теглећа стока, него и краве, овце, свиње и т. д.

2. Одлуком суда општине шабачке од 13. априла 1894 утврђено је, да су сви имаоци имања у атару села Мајура давноправни са житељима истог села, те по томе, кад сељани села Мајура могу пуштати на испашу сву своју стоку, не може се то спорити ни жалиоцу Ђорђу.

Са наведеног, начелство је као надзорна власт по чл. 142. закона о општинама неисправно поступило, што је одобрило поступак кмета села Мајура.

С тога је Државни Савет, на основу чл. 170. закона о општинама, решио, да се ожалбено решење начелства поништи.

Одлука Државног Савета од 3. октобра 1906. год. Бр. 6495. М. В.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине зарошке, актом својим од 11. августа ове год. Бр. 742, пита:

1. „Кад два брата поделе једну земљу на два дела, као своју очевину, па доцније ову продаду обадва једном купцу, али не у заједници него сваки за свој рачун, па одвојено и тапје потврде код општине, да ли се код Првостепеног суда могу послужити једним уверењем о *наглавици*, пошто је поменута земља у пописној књизи укупно записана, или сваки мора за себе да вади одвојено уверење? и

2. Да ли тапја, потврђена општинском влашћу, за имање у вредности испод 100

динара, има потпуно законске важности, или се и она мора тврдити код Првостепеног Суда.

Ако би вредела потврда општинског суда, да ли онда пореске власти по таквим тапјама вршити пренос имања по пописној књизи „Б“?

— На ово питање одговарамо:

1. Пошто дотични, о којима је реч, нису задругари а земљоделци су, те првостепени суд мора да зна: има ли сваки од њих посебице онолико имања колико му штити § 471. грађ. суд. поступка, то сваки мора засебно и поднети уверење о томе тим пре, што су независно један од другог и извршили продају земље, без обзира на то, што је она у пописној књизи укупно записана;

2. Тапја, потврђена само општинским судом, макар и за земљу у вредности испод 100 динара, није законски доказ о својини у свима случајевима, зато треба и за таква земљишта тврдити тапју и код Првостепеног Суда.

Пореске власти могу вршити пренос по књизи „Б“, по тапјама потврђеним само општ. судовима, само у оним случајевима, кад продавац и купац учине о томе нарочиту представку одељењу на начин, прописан постојећим расписом Пореске Управе о томе.

II.

Суд општине брезиничке, актом својим од 18. августа ове год. Бр. 893, пита:

„Монополски орган ухватио је једног грађанина из ове општине у кријумчарењу дувана из бербе.

Дуван је изашао тежак 6 грама.

За ову кривицу кријумчар је кажњен од стране монополске управе са 150 дин. у корист монополске касе и да плати 20 дин. таксе.

Кад је власт тражила извршење ове казне, у кући осуђеног нађено је ово стање: да поред њега постоје још две пореске главе у задрузи; да од покретности имају само онолико, колико једној пореској глави треба за уживање по § 471. грађ. суд. пост., н. пр. свега 2 вола, кола хране за исхрану породице и стоке, земљоделског алата; 15 брава оваца и једну крмачу, а од непокретности свега 6-67 хектара.

Према оваквом стању ствари, да ли би требало извршити пресуду из ове имовине, или му издати уверење да он нема имања, које би му се могло продати за наплату ове казне, и да ли такво уверење суда не би било неисправно у смислу чл. 155. зак. о монополу дувана и § 471. грађ. суд. поступка?“

— На ово питање одговарамо:

Из става првог чл. 156. закона о монополу дувана, јасно се види, да покретност осуђених за кријумчарење није узета од пописа за извршење пресуде.

Тамо се, на име вели: „ако осуђени не би имао *покретности* или непокретности по другом ставу овога члана, од куда би му се могла наплатити казна по овом закону, казна ће му се заменити и т. д.

Говорећи, даље, у другом ставу о непокретном имању које се може узети у попис за извршење пресуде, закон нигде не помиње покретност те је очигледно, да њу и не штити од пописа.

Тако се, у осталом, мора узети и с обзиром на § 471. т. 16. ст. другог, по коме би се за ове кривице могло продати чак и непокретно имање, да није онога нарочитог ограничења у другом ставу чл. 156. зак. о монополу дувана за непокретности.

Према овоме, за извршење пресуде за кријумчарење дувана, може се продавати сва непокретност кривчева; а од непокретности само једна трећина од онога, што претиче преко онога имања, које се по § 471. грађ. суд. пост. не може продавати за дугове.

На тај начин и у случају, који је овде истакнут, требало је издвојити део покретности осуђеног на то узети у попис, јер би уверење, издато о немогућности наплате, кад он има покретност, било неистинито.

III.

Суд општине заблашке, у срезу трнавском, актом својим од 19. августа ове год. Бр. 1459, пита:

1. Свештеник заблашке цркве, вршио је свећење водике у судници општинској божићног поста 1903. г., даље уз велики пост и опет божићних поста 1904. и 905. год. и марта месеца ове 1906. год.

За ових 6 водоосвећења он тражи да му се плати 6 динара.

Суд моли да му се објасни: да ли је свештеник вршио ова чинодејства по званичној дужности, кад га општински суд није звао, и треба ли му платити награду, кад у закону стоји да бир плаћају само пореске главе, у који ред не улази општ. суд, и да ли ова награда није застарела по § 928 а грађанског закона, све и ако би имао права на њу; и

2. Свештеник врши ове заклетве код општинског суда:

а. по чл. 108. закона о општинама заклиње председника и кметове;

б. по чл. 4. зак. о осигурању стоке, заклиње чланове оцењивачког суда;

в. по чл. 13. закона о чувању пољског имања, заклиње пољске чуваре;

г. по чл. 14. зак. о накнади штете паљевином, оштећеног заклиње свештеник и т. д.

Да ли припада свештенику каква накнада за вршење ових заклетва?

— На ова питања одговарамо:

1. По чл. 5. тач. 4. закона о уређењу свештеничког стања, свећење водике у сваком парохијском дому, у време великог поста, врше свештеници *без награде*.

Кад свећење водике врше у друго које доба године по *нарочитом позиву*, онда им се плаћа по 1 динар (чл. 8. тач. 6. пом. закона).

Према томе, кад свештенику не пропада награда за три свећења водике (за време великог поста) и за остала три *није сват* него је по својој доброј вољи дола-

зано и вршио, те ипак нема права на накнаду, онда је његово тражење неумесно, те је по томе, излишно говорити још и о застарелости његовога права.

Овако стоји ова ствар, кад се она оцењује, само са гледишта свештеничког права.

Али, кад се на њу гледа с друге стране, на име, колико је упутно да општински суд у опште оспори један овакав захтев свештеника, онда би се разложно могао учинити прекор и општ. суду, што није изашао у сусрет свештенику, и нашао начина и пута да ова ствар у опште не буде предмет расправљања овим путем, јер ако је свештеник вршио свећење вјидице за време божићних поста без нарочитог позива, њему то чинодејство није отказано; и

2, Законом о уређењу свештеничког стања, истина није одређена такса, коју би свештеник имао наплатити за вршење заклетва, али како чинодејства ове врсте нису увршћена у ред послова, које они по чл. 5. врше по званичној дужности и без награде, то им се мора платити награда онолика, колику би наплатили за слична чинодејства по чл. 8. пом. закона.

Награда ова може се наплаћивати из канцеларијских трошкова, ако у буџету не постоји нарочита позиција за ово.

IV.

Суд општине големо-селске, актом својим од 8. октобра ове год. Бр. 1903, пита:

»За изравнање прихода са расходом по одобреном буџету за ову годину, треба покупити општински прирез на суму непосредног пореза, који је плаћала ова општина у прошлој години, у суми 6090 дин. по 50% свега 3045 динара.

По распореду бр. 6. за ову годину, непосредни порез износи 5874 дин. дакле мање од прошле године 216 динара, те ће тако, и сума приреза, разрезана по 50% бити мања за 108 динара од оне, која је буџетом предвиђена за измирење расхода у овој години.

Да би се добила буџетска сума у 3045 дин. треба разрезати на суму непосредног пореза по 52%, а не 50, као што је одобрено.

Питање је сада: да ли општ. суд сме покупити 52% кад му је одобрено свега 50, јер ако не покупи 52, онда ће општина бити оштећена са 108 дин. те неће моћи подмирити све своје издатке?

— На ово питање одговарамо:

Кад је уз одобравање буџета одређена и стопа приреза, који се сме покупити, онда се с обзиром на т. 17. чл. 108. закона о уређењу округа и срезова, не сме покупити већа стопа, него или треба тражити накнадно одобрење, или неисплаћене трошкове унети у буџет за идућу годину, која је и иначе на прагу.

ужичког код кога има да издржи пет година полицијског надзора. Он је одмах по издржању осуде отумарао незнано куда. Стар је 46—48 година. раста средњег, развијен, косе и бркова црних, занима се траварством. Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже и у случају проналаска извести истог начелника с позивом на акт Бр. 9720.

Лазара Петровића, бив. сарача из Београда, родом из Богосавца, среза поперског, тражи топчидерска полиција, код које има да одговара за лаку повреду тела. Он се је пре извесног времена удаљио из Београда са фамилијом незнано куда. Стар је 38 година, ожењен, средњег раста, слабо развијен, сув, плав, браду штудује, у грађанском оделу. Нека све полицијске и општинске власти живо потраже Лазара и у случају проналаска о томе извести комесара топчидерске полиције с позивом на Бр. 2513.

УБИЈЕН

Спасоје Ненадић, одбегли осуђеник, за кога смо у 41. броју «Полицијског Гласника» јавили да је побегао, према извештају начелства округа ужичког Бр. 8887, убијен је у сукобу са жандармеријском патролом.

ПОТЕРЕ

Светислав син Стевана Вожића, земљод. из Годечева, стављен је под кривичну истрагу и у притвор због крађе и чим је дознао за то решење побегао је. Он је стар 19 година, раста средњег, косе заковрчене и риђе, носав. Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да Светислава најживље потраже и у случају проналаска извести начелника среза пригорског с позивом на депешу Бр. 8801.

Влајко Сокић, земљод. из Кушића, који је стављен под истрагу због опасне крађе, побегао је незнано куда. Он је стар 30—32 год. средњег раста, добро развијен, у лицу пун, косе црне, брија се, од одела има на себи: копран од плаве чохе, панталоне од сукна и на глави шубару. Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима, да Влајка живо потраже и у случају проналаска, да га спроведу стражарно начелнику среза моравичког с позивом на акт Бр. 12265.

Милан Браваровић из Вуковара или Винковаца у Аустро-Угарској, извршио је превару узевши на име свога газде Јосифа Апела, пивара у Нишу, 220 динара у повчаницама, па је затим побегао. Милан је стар до 28 година, средњег стаса, развијен, бркова црних, брије се, приромањаст, по лицу има бубуљице, на левој руци и бутини има готовиране знакове у виду потковице, сабље и бича. Одело му је граорасто са зеленкастим пругама, на ногама чизме. Говори немачки, мађарски и српски. Препоручује се свима полицијским и општинским властима да га потраже и о резултату извести начелство округа нишког с позивом на депешу Бр. 21459.

Милан Павловић, из Сараораца, ср. орашког, одговара за крађу код начелника среза моравског округа пожаревачког. Милан је стар 35 година, сувоњав, плав у лицу, од одела

има: гуњ, чакшире и опанке на ногама, у једну је ногу ћопао. Нека га све полицијске и општинске власти потраже и у случају проналаска упуте истом начелнику с позивом на акт Бр. 14489.

Непознати крађивци ноћу између 29. и 30. прошлог м-ца провалили су амбар Николе С. Јоновића, из Танде, и из истог украли 30 руна вуне. Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ову крађу с тим, да у случају проналаска извести начелника среза поречког с позивом на депешу Бр. 7682.

Непознати крађивци ноћу између 24. и 25. пр. м-ца ушли су у авлију Стољка Стојановића, земљоделца из Црковнице, отворили врата на подруму, која су била незакључана и из подрума украли ове ствари: један велики нов покровад, две нове вреће, један нов сукнен гуњ, двоје нове сукнене чакшире, шесторо нове вунене тканице, две половине мушке антерије, четири пара чарапа, четрнаест нових вунених и памучних футорки, тринаест клубета фарбане вунене пређе, једну кратку нову женску антерију, једну детињу футорку, две нове дечје антерије, једно клубе модре потке за одело сукнено, два бакарна нова сана, један сребрни прстен, један нов жепски јелек, један нов белек, четрнаест пари разних пртених кошуља, тридесет аршина сукна, једно мало ново детиње футорче, две антерије вунене, три кошуље детиње, 7 ока беле и црне опране вуне, три аршина обојеног сукна и у новцу један златан дукат. Вредност свих ових покрадених ствари износи око 322.75 динара. Нека све полицијске и општинске власти најживље потраже крађивце и покрадене ствари и у случају проналаска о томе извести начелника среза лесковачког с позивом на акт Бр. 23252.

Крађе стоке. Ноћу између 29. и 30. пр. м-ца непознати крађивци украли су са ливаде три краве Павлу Стојићеву, земљоделцу из Борка. Две су краве длаке зелене, рогова ви; ластих, а једна је длаке плаве, на челу цвета ста и куса; прве две су стеоне, а трећа је јунца. Депеша начелника среза посавског окр. београдског Бр. 12719.

Ноћу између 26. и 27. пр. м-ца непознати крађивци украо је са пашњака једног непочишћеног коња Стојану Николићу, из Брајковића. Коњ је стар 3 $\frac{1}{2}$ године, длаке алатасте, на челу цвета ст, у предње ноге поткован. Депеша начелника среза пригорског Бр. 8961.

Непознати крађивци ноћу између 20. и 21. пр. м-ца украли су из обора Николе Ђурића, из Штубика у срезу брзопаланачком, две црне овце. Акт начелника брзопаланачког Бр. 10175.

Дању 7. пр. м-ца непознати крађивци украли су једног коња и једну кобилу Станку Танасијевићу земљоделцу из Радујевца. Коњ је матор 6 година, длаке алатасте, на челу цвета ст, са жигом «Е» 1, 3, висок 144 см. Кобила је длаке зелено-отворене, матора 7 год., са жигом «О». Акт начелника среза неготинског Бр. 12043.

Ноћу између 16. и 17. пр. м-ца непознати крађивци украли су са наше једног коња Николи Јоковићу, земљоделцу из Самариковца

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ТРАЖЕ СЕ

Недељка Милосављевића, бив. осуђеника из Губина Дола, тражи начелник среза

среза неготинског. Коњ је длаке доратасте, па леђима има белу длаку од убоја седа, матор 8 година, са жигом положено „Г“. Денеша начелника среза неготинског Бр. 11889.

Ноћу између 17. и 18. пр. м-ца непознати крађивци украли су 13 брава белих оваца из затвореног тора Илије С. Драгомировића, земљоделца из Брестовца. Денеша комесара борског рудника Бр. 15505.

Ноћу између 26. и 28. пр. м-ца непознати крађивци украли су са ливаде зване „Рекараче“ једног коња и две кобиле Михаилу и Милану Бреглишићу, земљод. из Павића. Коњ је стар 12 година, длаке доратасте, висок 145 см., са жигом „Н“, са пресеченом копчетом на левој задњој ноzi. Кобиле су обе длаке зелене, старе 8 до 10 година, једна висока 153 см., са жигом „К“, а друга 147 см., са жигом „В“. Денеша начелника среза лепечичког Бр. 19318.

Ноћу између 26. и 26. пр. м-ца непознати крађивци украли су једног вода Јону Антонијевићу, земљоделцу из Велике Каменице. Во је стар 9 година, добро ураћен, тежак преко 400 кгр. Денеша начелника ср. кључког Бр. 11630.

Ноћу између 27. и 28. пр. м-ца непознати лопови украли су из поља једну кобилу Илији С. Стојановићу, тежаку из Тополовника. Кобила је длаке зелене, матора 7 година, без роваша, са жигом „О“. Денеша начелника среза рамског Бр. 15171.

Ноћу између 28. и 29. пр. м-ца непознати лопови украли су из авије Јована Војновића, из Долашнице, 23 брава оваца, од којих су 15 беле а 7 оваца и 1 овац црни. Денеша начелника среза рамског Бр. 15168.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.

УХВАЋЕНИ

Страхиња Ненадић, одбегли осуђеник, за кога смо изнели потерницу и 41. броју, Сретен Макић и Никола Ивановић, одбегли судски притвореници, и Михаило Марковић, абацијски раденик, за које смо изнели потернице у 44. броју „Полицијског Гласника“, ухваћени су, те је престала потреба за њиховим тражењем.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Под истрагом и у притвору код кварта варошког Управе града Београда налазе се због опасне крађе: Радивоје Радловић, из Пожаревца, Милан Грбић, „Гопа“, из Пожеге, и Милутин Петровић, из Милаковице у срезу јадранском, — сви коцкари. Радивој и Милоје су већ били судом осуђивани због крађе, а за Милутина последна власт нема података да је био осуђиван, но сумња се, да су сва тројица извршила још где какво казниво дело. Износи се њихове фотографије и скреће се пажња свима полицијским и општинским властима, а приватни се моле, ако би што знали о овим коцкарима, да одмах известе кварт варошки с позивом на Бр. 13026.

